

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **V. T.**, zast. Mgr. Ondřejem Rejskem, advokátem AK Hradec Králové, Buzulucká 431, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2011, čj. OAM-1-306/VL-10-K01-R2-2007, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2011, čj. OAM-1-306/VL-10-K01-R2-2007 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného správního orgánu ze dne 5. 4. 2011 nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle §§ 12 – 14 b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Žalobce namítal, že správní orgán nedbal o to, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem případu, neboť nebyly náležitě zohledněny veškeré jím namítané skutečnosti, v doplnění žaloby ustanoveným právním zástupcem žalobce pak se uvádí, že mezi údaji, které žalobce uvedl v pohovorech není žádný skutečný rozpor. Ze strachu před policisty žalobce nepouštěl tyto do domu, což byl také význam jeho slov v ruštině při prvním pohovoru, v překladech druhého a třetího pohovoru jsou pak patrný rozdíly, např. první uvádí zkratky GSB a MVD, druhý služba boje s ekonomickou kriminalitou a ministerstva vnitra. Překlad druhého pohovoru je přesnější, též proto, že žalobce již s částečnou znalostí češtiny mohl protokolaci kontrolovat. Ze zastávky městské hromadné dopravy k vrátnici podniku, kde byl žalobce zaměstnán, je to jen několik set metrů, při této cestě ho policisté vyhledávali, někdy ho čekali u vrátnice. Žalobce namítá, že žalovaný při svém hodnocení jeho výpovědi nevzal v úvahu, že mezi oběma pohovory je časová prodleva téměř tři a půl roku. Žalobce též nevěděl, že každý detail jeho výpovědi může posloužit jako důvod pro zamítnutí jeho žádosti a tedy že má žádat doplnění protokolu ohledně každé podrobnosti výpovědi. Policisté ho vyhledávali opakovaně, přičemž jednotlivá setkání neproběhla vždy na přesně stejném místě, toto ovšem nepovažoval za rozhodující. Nikdy neřekl, že se skrýval, snažil se nebydlet doma, protože jinde si policisté tolik nedovolí. V rozhodnutí pak žalovaný uvádí, že si žalobce vyřizoval po dobu tří měsíců víza, na konzulátu České republiky byl však pouze jednou, vše mu vyřizovala agentura za úplatu 1.000 euro. Do ČR žalobce přijel kvůli své bezpečnosti, neboť policisté na něho vyvíjeli psychický nátlak, bál se o život a budoucnost. O vízum žádal proto, že věděl, že azyl nemusí dostat, neznal české zákony, chtěl se chovat v souladu se zákonem a v cizí zemi si poctivě opatřovat prostředky na živobytí, žebrat nechťel, dokud měl vízum, byl v bezpečí. Rozhodnutí žalovaného považuje žalobce za vnitřně rozporné, když tento na jednu stranu uvádí, že pečlivě prostudoval žalobcem předložené materiály (str. 10) a zároveň, že některé dokumenty nepřeložil vůbec a některé pouze částečně (str. 7). Žalovaný tedy nezjistil úplný obsah těchto dokladů a řádně k nim nepřihlížel. Pouze na základě úplného znění si mohl žalovaný učinit náležitý obraz o věci. Žalovaný pak dále označil tvrzení žalobce o zavraždění babičky za pouhou domněnku, ačkoliv žalobce předložil listiny a svá tvrzení zdůvodnil, odkázal na konzultaci rodičů se švýcarskými lékaři. Takové hodnocení své výpovědi a jím předložených podkladů považuje žalobce za nesprávné a neodůvodněné. Informace žalobce získané od švýcarských lékařů, že jeho babička nemohla tak rychle zemřít na rakovinu, žalovaný zpochybnil, přestože neobstatal žádné odborné vyjádření jako podklad pro opačný závěr. Je zřejmé, že případný úspěch matky žalobce u Evropského soudu pro lidská práva by mohl vést k vyvození odpovědnosti jednotlivých policistů, kteří tak mají dostatečný motiv usilovat o stažení její žaloby. Žalobce nesouhlasí se závěrem žalovaného, že na Ukrajině existují dva speciální odbory pro vyšetřování trestné činnosti policistů – ve skutečnosti neexistují, nebo vznikly až poté, co žalobce Ukrajinu opustil. Ani on, ani nikdo z jeho známých o nich neví, žalovaný neuvádí ani jejich název. I kdyby však existovaly, efektivní pomoc občanům Ukrajiny neposkytují. Závěr žalovaného, že v případě pronásledování se může občan Ukrajiny obrátit na příslušné orgány, je nesprávný, taková možnost existuje pouze na papíře. Stát není schopen zajistit žalobci ochranu a závěr o možnosti se jí domáhat u státních orgánů není odůvodnění již tím, že plyne ze

zákona. Rozhodné je totiž, zda se jí lze domoci reálně a toto možné není. O tom svědčí již fakt, že matka žalobce neúspěšně vyčerpala všechny právní prostředky ochrany, což je nutná podmínka k tomu, aby se mohla obrátit na ESLP. Pokud by tuto podmínku nesplnila, její žaloba k tomuto soudu (podaná v r. 2005), by již byla odmítnuta. Dále žalobce poukázal na zprávu MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2008, kde se hned v úvodu uvádí, že problémy s policií a trestním systémem nadále patřily mezi aspekty, které vyvolávaly nejzávažnější znepokojení v oblasti lidských práv, policie se dopouštěla na osobách ve vazbě závažného násilí a skupiny zabývající se lidskými právy uváděly, že policisté běžně používali násilí a špatné zacházení k tomu, aby si vynutili doznání a přinutili je k poskytnutí informací. S obsahem této zprávy se žalovaný nijak nevypořádal, jeho závěr je v rozporu se spisy. Žalobcova matka si stěžovala všude, k ničemu to nevedlo, i toto bylo důvodem, proč žalobce si již dále nestěžoval. Na policii by se přitom s velkou pravděpodobností setkal s těmi, kteří mu vyhrožovali. Oporu ve spisech pak nemá ani závěr žalovaného, že žalobci pro případ návratu nehrozí vážná újma, toto považuje za nepodložené. Poměry na Ukrajině se po nástupu prezidenta Janukoviče v lednu 2010 v oblasti lidských práv podstatně změnily, a to k horšímu a zprávy, které byly použity, jsou tak pro podklad rozhodnutí zastaralé. Žalobce je přesvědčen, že správní orgán neposoudil jeho věc správně po právní stránce, splňuje jak podmínky pro udělení azylu, tak pro doplňkovou ochranu. Jeho matka se domáhala svých práv u soudů a jiných orgánů po čtyři roky bez výsledku, uplatňovala tak práva a svobody, zprostředkovaně lze takové uplatňování práv a svobod vztáhnout i na žalobce, v příčinné souvislosti s tím chodili policisté za žalobcem a vyvíjeli na něho psychický nátlak tak, že se bál o svoji budoucnost i o život, o důvodnosti jeho obav svědčí též úmrtní babičky. Byl tak pronásledován za uplatňování práv a svobod, je u něho dán důvod udělení azylu. Má i důvodné obavy, že pokud by byl vrácen na Ukrajinu, hrozilo by mu ze strany policie skutečné nebezpečí vážné újmy, spočívající v mučení a nelidském nebo ponižujícím zacházení a trestání. Samotné žití na Ukrajině, kde vládne režim prezidenta Janukoviče, který byl odsouzen za obecné trestné činy, v zemi, kde neexistuje funkční justice, je pro žalobce ponižující, v této zemi nemůže žít, jak uváděl při druhém pohovoru. Je přesvědčen, že splňuje i podmínky doplňkové ochrany. Navrhuje proto zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Správní orgán uvedl v reakci na žalobní námítky ve svém písemném vyjádření ze dne 5. 8. 2011, že popírá oprávněnost těchto námitek, trvá na správnosti svého rozhodnutí. Žalobce v průběhu správního řízení sdělil, že důvodem podání jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany je, že je ve své vlasti pronásledován místními miličními orgány města Ch. z důvodu stížností podávaných jeho matkou a z důvodu žaloby podané jeho rodinou k Evropskému soudu pro lidská práva ve Štrasburku. Správní orgán se domnívá, že skutkový stav věci zjistil řádně a korektně shromáždil k daným zjištěním podklady, dbal na to, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem případu. S odkazem na konstantní judikaturu NSS pak nepovažuje, na rozdíl od právního zástupce žalobce, žalobcem uváděný azylový příběh za příběh s nepatrnými rozpory a v této souvislosti odkazuje na rozsudek Vrchního soudu

v Praze čj. 5A 746/2000 o potřebě pravdivosti a hodnověrnosti žadatelových tvrzení. Judikatura NSS pak hovoří o tom, že pokud žadatel není schopen doložit ku svým tvrzením žádný důkaz, musí si být vědom důležitosti informací vylíčených před správním orgánem, neboť tyto posléze se získanými zprávami o zemi původu slouží jako podklad pro rozhodnutí. Váhavé, vyhýbavé či nepřesné informace, které ještě navíc v průběhu řízení žadatel mění, jsou v závěry chápány jako účelové, nevěrohodné a pro azylové řízení nedostatečné. Udělení azylu je institut výjimečný a jeho účelem je poskytnout ochranu tomu, kdo cítí skutečnou obavu z pronásledování z důvodů, uvedených v zákoně o azylu. Rovněž pak na základě judikatury nemá žalovaný povinnost sám domýšlet právně relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany žadateli, zde odkazuje na rozsudek 5 Azs 170/2004 ze dne 26. 8. 2004, povinnost zjistit skutečný stav věci má na základě správního řádu pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu řízení uvedl. Logika řízení o žádosti je provázena zásadou aktivity žadatele a správní orgán mu musí umožnit sdělit v řízení všechny skutečnosti, které považuje za významné. Žalovaný v těchto souvislostech odkazuje na žádost žalobce, provedené pohovory ze dne 5. 4. 2007 a 21. 9. 2010, kde jsou dané skutečnosti podrobně popsány a zodpovězeny, výslovně je žadatelem samým potvrzeno, že se skrýval, ač v žalobě takové tvrzení popírá. Ve svých vyjádřeních žalobce potvrdil, že kdyby jeho pracovní vízum nebylo zrušeno, neměl vůbec v úmyslu o mezinárodní ochranu žádat, je tak zcela markantní, že žádost byla podána účelově, s cílem legalizace zdejšího pobytu. V žádosti sám žadatel potvrdil, že přišel do ČR pracovat a o mezinárodní ochranu by nežádal, pokud by zde mohl pobývat legálně. Matce žalobce daly soudní orgány země původu za pravdu ve správním a majetkovém sporu o náhradu škody a materiální a psychickou újmu, závěr vyzněl jako oprávněný nárok, proto se nedá říci, že by se nemohla v zemi původu domoci ochrany. Jako hlavní důvod žalobcovy žádosti se tak žalovanému jeví legalizace zdejšího pobytu, což však nelze řešit danou žádostí, ale prostřednictvím zákona o pobytu cizinců. K námitce použitých zpráv pak žalovaný uvádí, že při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel především z výpovědí žalobce a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické, bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, tyto jsou nedílnou součástí správního spisu a žalobci byla poskytnuta možnost se s nimi seznámit a vyjádřit se k nim, žalobce se však s nimi seznámit nechtěl a nenavrhoval žádná doplnění. Žalovaný je k obsahu žalobcových sdělení považuje za dostatečné. K překladu předložených důkazů pak uvádí, že byl zajištěn v dostatečné míře pro to, aby byl zjištěn skutkový stav. Dále pak žalovaný reagoval na námitku údajné vraždy babičky žalobce, tímto tvrzením se v napadeném rozhodnutí zabýval, jedná se o pouhou domněnku žalobce, která není důkazně podepřena, např. pitevním protokolem apod., není na žalovaném, aby dovozoval možnosti vývoje tvrzené choroby, navíc se jedná o podpůrné tvrzení žalobce se snahou přesvědčit o relevantnosti svého příběhu, přímá souvislost mezi smrtí babičky a žalobcem nebyla prokázána, policie věc šetřila a dle předloženého protokolu na základě znaleckého posudku byla násilná smrt babičky popřena a trestní stíhání zastaveno. Žalobu k ESLP podala matka žalobce, ve snaze domoci se vyplacení náhrady škody, kterou ukrajinské soudní instituce uznaly za oprávněný nárok, žaloba a vedené řízení nemá

žádnou azylovou relevantní souvislost s osobou žalobce, týká se pouze jeho matky. Přímoú souvislost s případem žalobce nemá pak ani námitka násilí ve věznicích. Skutečnostmi, uváděnými ohledně cit. žaloby se žalovaný zabýval v řízeních ve věci matky žalobce, ani v jejím případě nebyly shledány azylově relevantní skutečnosti. Obecná nespokojenost žalobce s politickou či ekonomickou situací v zemi původu pak nemůže být sama o sobě azylově relevantním důvodem. Žalovaný je přesvědčen, že se v napadeném rozhodnutí se všemi žalobcem sdělenými skutečnostmi dostatečně vypořádal, z rozhodnutí je patrné, jakými úvahami se řídil při řešení jeho případu. Žalobce se v zemi původu neobrátil se svými problémy na orgány policie, případně jejich nadřízené, na nezávislé soudy či orgány s celostátní působností či mezinárodní organizace, mohl konečně využít i institutu vnitřního přesídlení. Správní orgán s ohledem na všechny uvedené skutečnosti navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Soud jednal v této věci dne **9. 1. 2012**, konstatoval, že v případě žalobce bylo vydáno rozhodnutí žalovaného, který k žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany zamítl dne 12. 4. 2007 žádost jako zjevně nedůvodnou, Krajský soud v Ostravě zamítl žalobu, po podání kasační stížnosti pak Nejvyšší správní soud rozsudek soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení a krajský soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného dne 12. 6. 2009 a uložil, aby se správní orgán zabýval dokumenty, plynoucími z projednání věci matky žalobce. Žalobce sám poukázal na to, že správní orgán se ani v novém řízení nezabýval seriózně jeho žádostí, nezkoumal jeho azylový příběh v kontextu rodiny. Matce byl odmítnut azyl, odjela do Švýcarska, situace na Ukrajině se zhoršila. V průběhu prvního pohovoru neznal vůbec česky, nevěděl, co podepisuje a zda je to správně. Některý překlad však není správný, např. názvy orgánů, kam se matka obracela, nemohla se obracet na KGB, tento orgán skončil se SSSR. Hledal v ČR bezpečí a klid poté, co mu bylo v zemi původu vyhrožováno. Získal pracovní vízum a 5 let žil s manželkou v Karlových Varech, na jeho existenci tak byly vynaloženy minimální prostředky. Správní orgán se k jeho problémům však staví lhostejně, považuje za důležité, že zde chce žít legálně, požádal o azyl ještě za platnosti víza, toto bylo vyloženo proti němu jako snaha o legalizaci pobytu, ale to není správné. On se před vycestováním již snažil nezdržovat doma, bál se, že tam policie vpadne a třeba ho zmrzačí, slova v ruštině však mají více významů, neříkal, že se skrýval, pobýval u příbuzných, přátel a sousedů, do práce však chodil. Výhrůžky a nátlak probíhaly v blízkosti jeho pracoviště. Nechápe, proč je obviňován ze lži, snažil se vysvětlit proceduru víza, v některých případech se jedná o nepřesný překlad či myslel věci poněkud jinak. Situace kolem provedení kontrolního nákupu ze dne 24. 12. 2005 i všechny doklady, které s tím souvisely, obsahuje spis jeho matky. Matka se k ESLP obracela již v říjnu 2005, posléze tomuto soudu sdělila, že se nachází v ČR a poté již ve Švýcarsku, bylo jí sděleno, že k projednání je mnoho věcí a rozhodování trvá dlouho. O smrti své babičky hovořil proto, že ji sousedka našla s rozbitou hlavou na zemi, přitom v dokumentu stálo, že zemřela na rakovinu žaludku. Patříčné dokumenty milice však nikdo neobdržel a rodinu skutečnosti vedly k závěru, že nezemřela přirozenou smrtí. Matka se obracela i na prokuraturu, žádala ochranu členů rodiny, její žádost ale nebyla posouzena.

Kopie této žádosti je ve spise matky. Z uvedených důvodů se žalobce bál za této situace se dovolávat pomoci státních orgánů. ČR udělila azyl bývalému ministrovi Danilišinovi, i manželovi Tymošenkové a pokud tedy na Ukrajině neexistuje pronásledování, proč tyto osoby azyl dostaly ? Byly obavy, že prostřednictvím manžela budou státní orgány tlačit na Tymošenkovou, případ žalobce je podobný, prostřednictvím tlaku na jeho osobu se milice snažila přinutit matku, aby stáhla svoji žalobu k ESLP, ovšem rozdílné řešení zřejmě plyne z toho, že v cit. případech se jedná o nejbohatší lidi z Ukrajiny, kteří ani azylovou procedurou nemuseli projít, žalobce v tomto směru poukazuje na čl. 6, 13 a 14 konvence o lidských právech. **Dne 23. 4. 2012** pak zástupce žalobce odkázal na skutečnost, že i v českém tisku, tak, jak předkládá statě ze zpravodajství, je uváděno, že soudní proces na Ukrajině nelze považovat za spravedlivý, je tam všudypřítomná korupce, v soudnictví nejsou řádně dodržována lidská práva. Žalobce doplnil, že v případě rodiny se jednalo o rodinný obchod, pomáhal rodičům, vozil materiál, někdy i prodával zboží. 24. 12. 2005 u něho pplk. K. provedl kontrolní nákup, hrozil, že bude i s matkou odveden v poutech na milici. Všechny stížnosti i soudy prožíval žalobce s matkou, která využila deklaraci OSN o základních principech v soudnictví a právo žádosti za celou rodinu. Po té prosincové příhodě matka podala žalobu k soudu na neoprávněné chování příslušníka milice a v soudním rozsudku již figuruje i jméno žalobce. Stal se terčem vyhrožování a nátlaku milice, jeho prostřednictvím byl vyvíjen nátlak na matku, obavy byly důvodné. Pro intenzitu nátlaku byl nucen opustit Ukrajinu, v ukrajinské milici panují poměry, pro středoevropana málo pochopitelné. Podklady hovoří o mučení, vydírání, svévolném zatýkání, toto je všudypřítomné a běžnou praktikou. Tyto skutečnosti neplynou jenom ze zprávy Amnesty International, ale i ze zprávy MZV z r. 2008, na kterou se poukazuje výše. Proti nátlaku milice a jejímu vydírání neexistuje efektivní obrana, milice je prakticky beztrestná a žalobci nelze klást za vinu, že se po všech zkušenostech matky již nikam neobracel. K datu žádosti o MO žalobce objasnil, že nechtěl být na obtíž, byl kryt pracovním vízem. Milicí byl pronásledován, toto její jednání mělo donutit matku stáhnout svoji žalobu, bylo tak naplněno ust. § 12 a) zákona o azylu. V jeho případě došlo k diskriminaci a porušení rozhodovací praxe, s ohledem na dříve uvedené případy udělení azylu. To, jak jsou popisovány poměry v ukrajinské milici, je přesvědčen, že mu v případě návratu hrozí vydírání, mučení, i další formy ponižujícího zacházení, je naplněna podmínka pro udělení doplňkové ochrany. Žalobce žádal i nadále zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení, náhradu nákladů řízení nežádal.

Pověřená pracovnice žalovaného upozornila, že v r. 2005 byl žalobce již zletilý, mohl si tedy stěžovat sám, případně se ku stížnostem matky připojit. Upozorňuje i na skutečnost, že soud dal většinou matce žalobce za pravdu. Plně odkázala na obsah správního spisu, provedené pohovory s žalobcem i odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalobce je zletilý, svéprávný a plně si vědom své situace, přicestoval do ČR bez nejmenší snahy domoci se svých práv v zemi původu. Konstantní judikatura NSS v tomto případě již judikovala možnost využití všech právních prostředků dané země před tím, než žadatel o MO žádá o ochranu v jiné zemi. Žalobce opustil Ukrajinu dobrovolně, přijel na pracovní vízum – v této

souvislosti je odkazováno na pohovor z 5. 4. 2007 a dotaz č. 52730-33, kde žalobce přesně vyjádřil, jak přicestoval, kde pracoval a jak a proč požádal o mezinárodní ochranu. Z časového hlediska tak jistě nejsou naplněny myšlenky vyjádřené v rozhodnutích NSS 2 Azs 423/2004 z 20. 10. 2005 a 2 Azs 137/2005 z 9. 2. 2006, tedy, že o azyl je potřebné požádat zcela bezprostředně poté, co žadatel vstoupí na zdejší území. Svá práva se nepokusil bránit v době, kdy zde pobýval legálně a z ČR vycestovat nemusí – zde odkaz na zákon o pobytu cizinců. Žalovaný neshledal, že by žalobce uplatňoval na Ukrajině politická práva a svobody, pokud se týče vyjádření o případném mučení, v jeho případě žádné takové osobní zkušenosti nejsou. Nález Ústavního soudu III. ÚS 3339/2010 ze dne 16. 12. 2010 hovoří o tom, že azyl není nárokovým právem a rozhodnutí NSS 7 Azs 117/2004 ze dne 8. 11. 2004 pak charakterizuje tento institut jako nenárokový, mimořádný. V případě žalobce žádný azylově relevantní důvod zjištěn nebyl, nebylo shledáno nic, co by mohlo vést k udělení doplňkové ochrany, žalovaný proto navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Náhradu nákladů řízení správní orgán neúčtoval.

Ze správního spisu plyne, že ve své žádosti o azyl žalobce dne 1. 4. 2007 uvedl, že je státním občanem Ukrajiny, ženatý, na zdejším území pobývá jeho matka a bratr. Do ledna 2007 žil na Ukrajině, je pravoslavného vyznání, nikdy nebyl politicky organizován, na vojnu nebyl povolán, má středoškolské vzdělání a povoláním je automechanik – zámečník. Žalobce opustil vlast 13. 1. 2007, jeho rodina měla problémy se státními orgány, matka podnikala, měla obchod na tržnici. 9. 2. 2002 přišli policisté a bez důvodu jí zabavili zboží, matka sice vyhrála soud, zboží však byla navrácena pouze polovina. Matka se postupně obracela na další úřady, začali ji však obtěžovat neznámí lidé, vyhrožovali zabitím. Rodina měla strach, matka s otčímem a bratrem žalobce odjeli v červenci 2006 do ČR. Poté začali vyhledávat tyto lidi žalobce, jednalo se i o policisty, chtěli po něm, aby matce vyřídil, aby stáhla svoji žalobu k ESLP, jinak mu ublíží. Měl strach o život a rozhodl se odjet, nikam se neobracel. Do ČR přicestoval přes Polsko autobusem, začal pracovat ve firmě v Kyjově, nedostával však peníze, vyhrožovali, že mu zruší vízum. Odjel proto do Karlových Varů, chtěl si vyřídit povolení k pobytu, avšak toto neobdržel. O azyl žádá z důvodu legálního pobytu, neboť do vlasti se vrátit nemůže. V průběhu pohovoru dne 5. 4. 2007 žalobce uvedl, že se vyučil automechanikem, pracoval jako mechanik, rodina se soudila s policií a on se bál o život. Matka měla své věci v pořádku, platila řádně daně. Popsal zabavení jejího zboží, za toto však nebyli policisté potrestáni, matka žádala, aby byli a stěžovala si na jejich jednání dál. Za půl roku přišli pracovníci kriminálky, zabavili videokazety a nedali jí ani potvrzení. Matka si opět stěžovala, vyhrála, ale potrestán nebyl opět nikdo. Na prokuratuře jí vyhrožovali, aby si na policisty nestěžovala. Po její stížnosti k ESPL přišel opakovaně por. K. a vyhrožoval, že pokud tuto stížnost nestáhnou, tak budou zabití. Matka se proto rozhodla odjet z Ukrajiny. Žalobce se v říjnu 2006 oženil, myslel, že bude klid, ale u žalobce se na ni stále ptali, vyhrožovali, že pokud žalobu nestáhne, budou problémy. V září 2006 mu Kuzněcov řekl, že je s ním konec, proto se skrýval, vyřídil si vízum. Vrátit se bojí, záležitosti s policií nejsou dořešeny. Ti lidé přicházeli cca jednou týdně, je pravda, že pokud by zde mohl legálně pracovat, o azyl by nežádal. Přestože rodiče

většinou soudy vyhráli, výsledek nebyl respektován, věc prokuratury zahájily, ale vést proces proti policii nikdo nechtěl. Žalobce uvedl, že přijel pracoval, o azyl požádal, protože mu bylo zrušeno vízum. Dne 21. 9. 2010 žalobce uvedl, že matčina žaloba stále leží na ESLP. V dubnu 2008 zemřela na Ukrajině babička, dle lékařského posouzení na rakovinu žaludku, ovšem týden před smrtí volala s rodinou a byla zdravá. Rodina žalobce je nyní ve Švýcarsku, kde konzultovala tuto nemoc s lékaři a bylo jim řečeno, že by babička trpěla velkými bolestmi, že toto není možné. V prosinci 2008 zemřel otec manželky, též na rakovinu. Matce pak volal někdo z Ukrajiny a řekl, že pokud nestáhne žalobu, postarají se i o ostatní. Rodina si proto myslí, že jejich babičku zabili. Od července 2009 žije matka žalobce ve Švýcarsku, o její stížnosti ESLP dosud nerozhodl, ani o její žádosti o azyl. Manželka žalobce má podnikatelské vízum a dlouhodobý pobyt zde, v srpnu 2010 se jim narodilo dítě, na návštěvu na Ukrajinu se však bojí. Milice tam lidem žádnou pomoc neposkytne, starají se jen o peníze. Žalobce má strach o život svůj i rodiny. Znovu popsal problémy, které na Ukrajině měli, sice vyhráli soud, ale nic jim nebylo vráceno, policie předměty rozkradla. U ESLP rodiče žádali spravedlnost a finanční a morální újmu 250 tisíc euro. Jednání policie nebylo v souladu se zákonem, podřízení plnili příkazy nadřízených. Policisté jim vyhrožovali, že je obžalují z trestných činů a matku dají do blázince. K dotazu správního orgánu pak žalobce uvedl, že udržuje kontakt se strýcem, který pronajal dům po babičce. Z žádosti o udělení azylu matky žalobce z 12. 8. 2006 pak plyne, že o azyl žádá i její manžel a syn, uvedla, že byla zastavena její podnikatelská činnost, zabaveno zboží, obracela se o pomoc na různé orgány, bylo jí však vyhrožováno – toto popsala obdobně jako její syn, měla tzv. fixní patent, platila měsíčně za místo na tržišti 50 hřiven daň, popsala trojí zabavení zboží a soudní jednání.

Při jednání soudu byly dále provedeny jako důkaz následující podklady:

1. Žalobcem předložený materiál Amnesty International – tisková zpráva 16. prosince 2011 – **Evropská unie by měla učinit nátlak na Ukrajinu na summitu a požadovat ukončení zvláště ze strany milice**, pojednávající o tom, že na summitu, který se bude konat v pondělí v Kyjevě bude panovat diplomatické napětí z důvodu pokračujícího stíhání bývalé ministerské předsedkyně Julie Tymošenkové, které má politické pozadí a na summitu je potřebné pamatovat na lidská práva a učinit nátlak na Ukrajinu s tím, aby byla učiněna přítrž epidemii zločinného jednání ze strany milice – toto prohlásila H. M., vyšetřovatelka „X“ pro Ukrajinu. Odkazuje na zveřejněnou zprávu AI o tom, že ukrajinská milice pokračuje beztrestně v mučení lidí a ve vymáhání peněz, poškození jsou pak často obviňováni ze spáchání trestných činů, což bývá pomstou za jejich stížnosti na mučení, AI informuje o všudypřítomném zločinném jednání ukrajinské milice, spočívajícím mj. např. ve zfalšování obvinění s cílem zlepšit ukazatele objasněnosti trestných činů, za své činy milicionáři nejsou trestáni, neboť v současném systému jejich vyšetřování vedou jejich kolegové z místní prokuratury. Sekretariát zmocněnce pro lidská práva sdělil, že v minulém roce bylo podáno 5 000

stížností na mučení a kruté zacházení na milici, trestně stíháno bylo však pouze 10 milicionářů.

2. Druhým podkladem je rovněž tisková zpráva AI 12. října 2011 – **Ukrajina musí bojovat s všudypřítomnou zločinností v řadách milice**, pojednávající o tom, že milicionáři prakticky nejsou trestáni za trestné činy kvůli všeobecně rozšířené korupci, nedostatkům ve vyšetřování, či proto, že se vyšetřování vůbec nekoná, kvůli útlaku a zastrašování stěžovatelů a kvůli tomu, že trestní kauzy jsou v případě těchto zločinů iniciovány poměrně zřídka. Dvacet let po rozpadu SSSR ukrajinská milice stejně jako dříve slouží státu a ne společnosti, řadoví Ukrajinci za to draze platí a mnozí se stávají oběťmi vydírání nebo jsou nuceni k tomu, aby se ve výpovědi přiznali. Ukrajinské úřady již dávno měly vytvořit nezávislý orgán pro vyšetřování všech stížností na chování příslušníků milice a vyřešení problému hluboce zakořeněné a všudypřítomné beztrestnosti a korupce. Stížnostem zadržených osob na mučení a kruté zacházení ze strany příslušníků milice není věnována pozornost nebo jsou zamítány, jakkoli by byly opodstatněné.
3. Jako důkaz tvrzení žalobce a jeho matky o podání stížnosti k ESLP slouží pak přípis ESLP ze dne 26. 5. 2011, o tom, že její podání č. 40714/05 s ohledem na množství případů nebyl dosud projednán a nelze zatím ani určit datum, kdy se tak stane.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.) a konstatoval, že žaloba byla podána důvodně. Ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.).

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,

- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Žalobce v žalobě objasňoval, proč je přesvědčen, že v jeho výpovědích nedošlo k žádným podstatnějším nepřesnostem, uváděl, že do ČR přijel kvůli své bezpečnosti a nebýt psychického nátlaku policistů, nikdy by z Ukrajiny neodjížděl. Uvedl, že se považoval za seriózně v bezpečí díky pracovnímu vízu a proto na žádost o mezinárodní ochranu, potažmo azyl, v době jeho fungování nemyslel, žádost podal, protože se obával vrátit. Jeho matka dle jeho přesvědčení vyčerpala všechny dostupné právní prostředky ku zjednání nápravy, podala i stížnost k ESLP, která by jistě, pokud by se tak nestalo, nebyla přijata a proto se on při nátlaku policie již nikam neobracel. Žalovaný se však nevypořádal s obsahem podkladové zprávy, který hovoří o běžném užívání násilí policisty a špatným zacházením. Nepodložený je i závěr žalovaného o tom, že žalobci v případě návratu nehrozí vážná újma.

Po přezkoumání a projednání věci soud dal v určitém směru žalobci za pravdu a dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného zrušuje a věc mu vrací k dalšímu řízení, a to zejména z následujících důvodů :

Z vyjádření žalobce, velmi podrobně popsaného na str. 2 až 6 napadeného rozhodnutí bylo patrné, a obdobně vypovídala i matka žalobce v průběhu správních řízení o svých 4 žádostech o udělení mezinárodní ochrany, že žalobce se obával výhrůžek policistů, kteří měli konflikty s jeho matkou, matka se s nimi soudila, u okresního Suvorovského soudu, u Apelačního a Komsomolského soudu – stěžovala si na nezákonný postup policie, stěžovala si na jejich postupy u prokuratury a konečně podala stížnost na Evropský soud pro lidská práva do Štrasburku. Protože jí bylo, zřejmě po tomto zjištění, vyhrožováno, odjela z vlasti. Rozhodnutí ESLP dosud nenastalo, jak soud výše uvádí, dosud k němu nedošlo, poslední přípis toto stvrzující je z května 2011. Žalobce měl problémy po jejím odjezdu, myslel, že bude klid, oženil se, avšak policisté za ním chodili, žádali, aby matka svoji stížnost k ESLP vzala zpět, jinak že s ním bude zle. Soud je toho názoru, po pečlivém prostudování spisu žalobce a spisů jeho matky, které byly správním orgánem dány po prvním projednání věci soudu k dispozici, že výpověď obou těchto členů rodiny je v daném směru prakticky shodná. Policisté se obávali, dle jejich názoru, že ESLP uzavře záležitost tak, že Ukrajina bude muset provinění svých úředníků kompenzovat a jednotlivci tak budou hnáni za porušení zákonů k zodpovědnosti. Správní orgán ve svém rozhodnutí uzavřel, že v případě matky se jednalo výhradně o problémy s jejím podnikáním, ovšem již nevzal v úvahu, že oba žadatelé shodně vypověděli, že tyto soudy vyhrála, ale žádaný výsledek stejně nebyl dosažen, ovšem dále vypověděli, že matka si stěžovala na postupy policie, a to i na prokuratuře, tato jednání však neměla žádný výsledek. Matka žalobce tedy jednoznačně nesledovala pouze odškodnění

v rámci svého podnikání, ale pro projednávanou věc soud považuje za stěžejní, že si stěžovala na postupy policie, tento problém se snažila prokuratura odsouvat a do odjezdu jejího i jejího syna nedospěla k žádnému výsledku, nic se nestalo. Naopak, oba žadatelé vypověděli, že pokud by si dále stěžovali na těchto orgánech, věc by řešili kolegové osob, které se takto provinily. V tomto směru pak musel soud dát za pravdu žalobci, který poukázal, že materiály i napadené rozhodnutí nehovoří konkrétně o dvou orgánech, které se mají na Ukrajině zabývat trestnou činností policistů a jejich názor je podpořen i důkazy, které byly předloženy při jednání soudu, tedy oběma provedenými překlady tiskových zpráv AI, jak uvedeny shora. Vysoce korupční prostředí milice Ukrajiny je zde konstatováno bez dalšího a hovoří ve prospěch žalobcem naznačené a popsané situace. Za takto zjištěného stavu věci je soud přesvědčen, že správní orgán dosud dostatečně nevyhodnotil zjištění, že matka žalobce i následně on sám byli zřejmě atakováni výhrůžkami policistů, kteří byli pracovníky státních orgánů Ukrajiny, v rámci výkonu své služby se nechovali v souladu se zákony této země a rodině vyhrožovali, poté, co byla dána žaloba k ESLP pak soud, na základě zpráv, zejména cit. AI, považuje tvrzení žalobce za vcelku v tomto ohledu seriózní a věrohodné. Je tak třeba v novém řízení vyhodnotit závažnost takového chování policie vůči žalobci a jeho rodině, zhodnotit řádně, zda lze takové chování hodnotit jako pronásledování a opuštění vlasti žalobcem za dané situace jako důvodné z vážných obav z něho. Soud nemůže výsledek takového hodnotícího procesu předjímat, může však, dle svého přesvědčení, určit, že dosud chybí. Pokud správní orgán znevěrohodňoval výpověď žalobce např. v tom smyslu, že uváděl, že se skrýval, později pak že význam tohoto slova po překladu vyzněl zcela jinak, protože pouze raději nepobýval doma a přespával u známých a přátel, soud jeho vysvětlení po seznámení se s jeho situací přijal. Rovněž pak považuje u žadatele jeho věku za vcelku přirozené, že neodjížděl do České republiky jako přímý žadatel o azyl, ale zabezpečil si pracovní vízum a takovou situaci pro sebe jako ochranu před vyhrožováním policie považoval za přirozenou. Argumentaci žalovaného v tomto směru, s poukazem na judikát NSS o potřebě okamžité žádosti o mezinárodní ochranu žadatele po přicestování na zdejší území, dle přesvědčení soudu nelze plně uplatnit, neboť každý případ má své nuance a nelze tak v každém případě za jiných okolností aplikovat jeden poznatek. V dané rovině, s přihlédnutím ku všem okolnostem případu žalobce, pak nelze jeho osobě, dle přesvědčení soudu, ani seriózně vyčítat, že si dále nikam nestěžoval, neboť korupční a nedobré prostředí, které podkladové materiály jako existující v ukrajinské policii popisují, zcela zřejmě nemohlo žalobce za dané situace vést k jinému závěru, než že by pouze zhoršilo jeho situaci a pomoc by nepřineslo. Rodina svoji zkušenost se stížnostmi na prokuraturu popsala, rovněž prakticky shodně a tyto informace je též potřebné při řádném vážení všech argumentů pro i proti vzít seriózně v úvahu.

Soud se nezabýval podrobněji sdělením žalobce o okolnostech úmrtí babičky, neboť za dané situace je přesvědčen, že v tomto směru nemůže ani soud, ani správní orgán s větší určitostí učinit jakýkoliv závěr a není k takovému závěru ani oprávněn. Po pečlivém seznámení se s jednotlivými statemi odůvodnění rozhodnutí žalovaného však soud dospěl k závěru, že v novém řízení je potřebné doplnit, a to na

základě informací, které žalobce žalovanému sdělil a na základě provedených důkazů, podrobnější úvahu o tom, zda-li případně za dané situace nehrozí žalobci v případě návratu do vlasti další ataky policistů ve výše naznačeném směru a to zejména v souvislosti s hodnocením případných důvodných obav z hrozby vážné újmy, spočívající v určité formě ponižujícího zacházení či trestání. Z podkladových zpráv vyplývá zcela neutěšená situace v korupčním a možném nadřazeném chování milice a pokud podanou žalobou matky k ESLP na jejich postupy hrozí i nadále jejich zájem na jejím stažení z výše uvedených důvodů, je potřebné se k žalobcem tvrzeným obavám z chování, popsaného v podkladech, určitěji vyjádřit.

Za zjištěného a výše popsaného stavu tedy soud dospěl k závěru, že v dané věci nebyly naplněny podmínky pro zamítnutí žaloby jako nedůvodné, přistoupil ku zrušení rozhodnutí žalovaného na podkladě ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. pro vady řízení, spočívající v nedostatečném zjištění všech okolností věci. Případ žalobce proto vrací k dalšímu řízení, a to v souladu s ust. § 78 odst. 4 s.ř.s.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšný žalobce náhradu nákladů řízení nežádal, jeho soudem ustanovenému právnímu zástupci byla odměna právního zastoupení přiznána samostatným usnesením.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 26. dubna 2012

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně